

14. septembra Švédci v referende odmietli zavedenie eura.

Také iné výročie. Klub potápajúcich sa má nových členov. Francúzi kričia „dost“!

Piate výročie pádu Lehman Brothers sme oslávili 15.septembra. Vo Švédsku mali o deň skôr inú oslavu – 14.septembra 2003 Švédci v referende odmietli zavedenie eura. Ako poznámenal riaditeľ think-tanku Open Europe Mats Persson, „rozhodnutie verejnosti môže dosiahnuť racionálne a zodpovedné výsledky, ktoré by nenastali, ak by ľudia nechali politikov použiť ich vlastné nástroje.“

Eurozóna zatiaľ pokračuje v pláтанí deravej bárky. Máme dva eurovaly, máme ECB vyzbrojenú intervenčnými nástrojmi, ostáva nám vybudovať bankovú úniu. Tu sa momentálne buduje jej druhý pilier, teda rezolučný mechanizmus. Ten si môžeme predstaviť ako fond, cez ktorý sa zodpovedné banky a ich klienti skladajú na prípadnú záchranu tých roztopašnejších. Problémom boli zmluvy o EÚ, ktoré by sa museli zdlhavo meniť. Nemci hlásia, že našli legálnu cestu ako tento mechanizmus vybudovať bez nutnosti ich zmien.

Dlhová búrka zatiaľ zúri ďalej. Komisia údajne rozhodla, že ak ich Španieli do novembra nepresvedčia, že dosiahnu sľúbený deficit 6,5% HDP, tak rozšíria bailout španielskych bánk o „pridružené opatrenia.“ Uvidíme, čo to bude.

Nielen južania neplnia ciele. Do klubu zhoršených dlhových ukazovateľov dorazili ďalší členovia.

Nielen južania neplnia ciele. Do klubu zhoršených dlhových ukazovateľov dorazili ďalší členovia. Niekedy sa mu hovorí Klub Titanic, no lepší názov by bol Klub Costa Concordia. Problém nespôsobil zblúdený ľadovec, ale nezodpovední kapitáni realizujúci riskantné manévry za peniaze iných. Holandsko po novom predikuje deficit roku 2014 na 3,3 % HDP, čo je tak isto mimo sľúbený cieľ. Fíni na budúci

rok po prvý krát predpokladajú prelomenie hranice 60 % dlhu. Nanešťastie smerom hore, čo znamená porušenie pravidiel Paktu stability a rastu. Francúzsky dlh bude budúci rok atakovať hranicu dvoch biliónov eur, čím by sa po Taliansku a Nemecku stali tretím členom tohto elitného klubu. Zároveň sa s relatívnym dlhom cez 95 % HDP priblíži členstvu v Klube 100.

Nečudo, že vo Francúzsku bije na poplach stále viac ľudí.

Nečudo, že vo Francúzsku bije na poplach stále viac ľudí. Štátny auditor varoval vládu, aby ďalšie opatrenia smerovala už len do šetrenia, nie zvyšovania daní. Krajina je vďaka spoliehaniu sa na krátkodobé financovanie ohrozená akýmkoľvek posunmi úrokovej miery smerom hore. Sarkozyho a Hollandeho vlády od roku 2011 zodvihli dane o 60 miliárd eur (tzv. „šetrenie“). V televíznom interview už aj sám prezident priznal: „Je to veľa – tým chcem povedať, príliš veľa.“

Je to veľa napríklad aj pre francúzske automobilky. V auguste sa európsky predaj áut zrútil na najnižšiu hodnotu odkedy sa v roku 1990 začal tento ukazovateľ sledovať. Kým Renault sa držal dobre, druhý najväčší európsky výrobca áut PSA stratil v regióne

Herman Van Rompuy sa nahneval na európsky dvor audítorov.

Po dvoch hodinách práce za počítačom musí zo zdravotných dôvodov nasledovať 15 minútová prestávka.

18 %, čo pocítia aj zamestnanci jeho trnavskej fabriky, budú mať viac voľna, ako by si asi predstavovali. Kým mocné PSA môže dúfať v záchranu z peňazí francúzskych (?) daňovníkov, menšie francúzske firmy majú smolu.

Minulý týždeň to bol návrh na spoločný obranný fond, tento týždeň Taliansko vymyslelo, že by sa spoločný európsky rozpočet mohol v budúcnosti rovno zdvojnásobiť. Možnosť siahnuť na nejaký ďalší spoločný balík peňazí im jednoducho nedá spať.

V takejto situácii aj flegmatici strácajú nervy. Napríklad taký Herman Van Rompuy – prezident EÚ ak náhodou neviete – sa nahneval na európsky dvor audítorov. Audítori už 18 rokov za sebou (!!) odmietli podpísať európsky rozpočet kvôli plytvaniu a nezrovnalostiam. Podľa Rompuya by audítori miesto kritiky Bruselu mali viac myslieť na vylepšovanie obrazu EÚ pred voličmi. Podľa neho je potrebné ukázať voličom nielen nejaké plytvanie, ale „celý obraz, aj s jeho detailmi.“ V čase krízy je dôvera dôležitá, Európanov treba presvedčiť a „jasne demonštrovať, že Európa nie je zdrojom problémov, ale ich riešením.“ Európa v jeho ponímaní znamená Brusel. Vety ako vystrihnuté z Atlas Shrugged.

Kríza pokračuje, ale Bruselu ostáva čas aj na detaily. Najnovšie prišiel s nápadom, že bude zakázané označovať mäso vlajočkou štátu pôvodu. Povolené bude len písmo. Zmysel tejto regulácie je mimo chápanie bežných ľudí. Už teraz je však jasné, že to príleje ďalší olej pod kotol britského euroskepticizmu, keďže ostrovania sú hrdí na svoju jahňacinu a baraninu.

Niekedy aj drobná regulácia vie počas rokov narobiť veľa neplechov. Podľa jednej z nich, siahajúcej až niekam do 80-tych rokov, po dvoch hodinách práce za počítačom musí zo zdravotných dôvodov nasledovať 15 minútová prestávka. V INESS sme to vyriešili aj bez regulácií inštalovaním hrazdy do zárubne. No realizovateľnosť takýchto prestávok je otázna. Gréci to vyriešili po svojom. Prestávky sčítali a vyhlásili šesť dní dodatočnej dovolenky ročne pre ľudí pracujúcich intenzívne s počítačom. Ak náhodou tú dovolenku celú nestrávia v posilňovni, tak sa zdravotný aspekt kompletne vytráca. Výsledkom regulácie je len to, že grécki pracujúci sú o niečo menej konkurencieschopní.

Nečudo, že krajina sa nevie pozviechať. Premiér Antonis Samaras vyhlásil, že životná úroveň sa vráti na predkrízový stav najskôr o šesť rokov. Pre Grécko to teda znamená dvanásť stratených rokov. A to je ešte optimistický odhad vláduceho politika.

Vy nestrácajte ani deň!

Martin Vlachynský
19.9.2013